

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

3/2024

ročník/volume 34

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 7

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 103 – 105

Dátum vydania/Publication date: 15. júl 2024/July 15, 2024

Informácia/Information

19. IAOS-ISI MEXIKO 2024 KONFERENCIA: ZLEPŠENIE ROZHODOVANIA PRE VŠETKÝCH

19TH IAOS-ISI MEXICO 2024 CONFERENCE: IMPROVING DECISION-MAKING FOR ALL

V dňoch 14. – 17. mája 2024 sa v hlavnom meste Mexika konal **19. ročník medzinárodnej štatistickej konferencie**, ktorá bola organizovaná pod záštitou medzinárodnej asociácie pre oficiálnu štatistiku (*International Association of Official Statistics – IAOS*) a medzinárodného štatistického inštitútu (*International Statistical Institute – ISI*). Konferenciu zabezpečoval a hosťoval Národný štatistický a geografický úrad Mexika (*Mexico's National Institute of Statistics and Geography – INEGI*). Hlavná téma konferencie bola: **Zlepšenie rozhodovania pre všetkých** (*Improving Decision-Making for All*).

Zdroj: <https://www.isi-next.org/conferences/iaos-isi-2024/>

Konferencia bola zameraná na úlohu oficiálnej štatistiky ako celospoločenského verejného dobra, na ktorú sa všetci používatelia, či už vo verejnom alebo súkromnom sektore spoliehajú pri svojich rozhodovaniach. Tento tzv. sociálny kontrakt medzi oficiálnou štatistikou a verejnosťou má byť založený na kvalitných dátach a dôveryhodnosti, ktoré sú garantované národnými štatistickými inštitútmi. Avšak v rýchlo sa vyvíjajúcom dátovom ekosystéme, bohatom na nové zdroje údajov a informačné technológie, by sa mali národné štatistické inštitúty spojiť s vedeckou a akademickou komunitou, vrátane súkromného sektora, aby držali krok s inováciami a novými technologickými výdobytkami, ako sú napríklad umelá inteligencia a strojové učenie. Takáto spolupráca pomôže vytvoriť novú spoločenskú zmluvu, ktorá bude založená na vytváraní hodnôt a dôvere s verejnosťou. Hlavný cieľ konferencie bol poskytnúť prostredie, v ktorom môžu verejné, súkromné a vedecké inštitúcie prezentovať celospoločenské problematiky a dilemy a spoločne prísť s nápadmi na tvorbu oficiálnych štatistík, ktoré prispievajú k zlepšeniu rozhodovania na každej úrovni od tvorcov politiky až po verejnosť. Na konferencii sa aktívne zúčastnilo 130 prednášajúcich, ktorých témy boli prezentované a diskutované v 49 panelových sedeniach.

Zdroj: fotografie autorov článku

V prvý deň konferencie sa konalo jej otvorenie, po ktorom nasledovala plenárna panelová diskusia. Hlavnými panelovými hosťami boli prezident poľského (ktorý je zároveň prezidentom IAOS 2023-2025) a prezidentky litovského a mexického štatistického úradu. Paneloví diskutujúci vyzdvihli úlohu nezávislej oficiálnej štatistiky ako dôležitú súčasť demokratickej spoločnosti. Tiež zdôraznili dôležitosť inovácií v oficiálnych štatistikách a potrebu transformovať štatistické úrady v rýchlo napredujúcom dátovom ekosystéme tak, aby nestratili dôveryhodnosť verejnosti a publikovali aktuálne a relevantné štatistiky.

V druhý deň konferencie Štatistický úrad SR prvýkrát vo svojej histórii organizoval panelovú diskusiu, ktorá bola ako jediná zložená výlučne z členov ESS čo ocenila aj generálna riaditeľka Eurostatu p. Mariana Kotzeva. Téma panelu bola Výzvy a inovácie v produkcii údajov (*Challenges and Innovations in Data Production*). Na panelovej diskusii sa zúčastnili predsedovia štatistických úradov z Rakúska (*profesor Tobias Thomas*) a Maďarska (*Dr. Áron Kincses*) a zástupca predsedu štatistického úradu z Írska (*Dr. Christopher Sibley*). Za Štatistický úrad SR panelovú diskusiu viedol jeho bývalý predseda Ing. Peter Peťko, MBA a diskutujúcim bol p. Peter Knížat, MSc., ktorý na úrade zastrešuje inovačné projekty a je členom pracovnej skupiny pre inovácie v Eurostate. Hlavným jadrom panelu boli prezentácie, ktoré sa týkali tém na využitie nových zdrojov údajov v oficiálnej a experimentálnej štatistike. Nové zdroje údajov ponúkajú možnosť odhadov nových štatistických produktov a ich rýchlu včasnosť a aktuálnosť, avšak tiež prinášajú so sebou aj niekoľko významných výziev pre štatistické úrady. Medzi najdôležitejšie patrí udržateľnosť a kvalita údajov, ktoré sú mnohokrát zbierané z webových stránok alebo pochádzajú priamo od súkromných vlastníkov týchto zdrojov údajov. Je potrebné, aby štatistické úrady vybudovali komplexnejšiu infraštruktúru pre dátové ekosystémy, ktorá bude zahŕňať spoluprácu so súkromným a vedeckým sektorom. Ďalším dôležitým aspektom je etablovanie nových etických kódexov, ktoré zabezpečia kvalitu a integritu nových zdrojov údajov, vrátane ich udržateľnosti v produkcii oficiálnych štatistík.

V tretí deň konferencie sa Štatistický úrad SR zúčastnil na panelových diskusiách na témy: Geopriestorové údaje pre lepšiu budúcnosť (*Geospatial data for a better future*) a Nové metódy a zdroje údajov v oficiálnych štatistikách (*New Methods and Data Sources for Official Statistics*).

Zdroj: fotografie autorov článku

Prvú panelovú diskusiu viedol Ing. Peter Peťko, MBA. Prezentujúci široko pokryli témy geopriestorových údajov. Prezentovali Mexickú geopriestorovú dátovú kocku, technické výzvy pri jej implementácii, podrobne vysvetlili ich model štatistických

a geopriestorových procesov, popísali integráciu rôznych zdrojov geopriestorových informácií pre zlepšenie analýz a ukázali konkrétne projekty.

Na druhej panelovej diskusii Peter Knížat, MSc. prezentoval výsledky inovačného projektu, ktoré sa týkali využitia diaľničných údajov z mýtného systému na rýchle odhady makroekonomických ukazovateľov. Empirické analýzy ukázali, že tieto údaje môžu byť v budúcnosti využívané na skorý odhad makroekonomických cyklov a na *nowcasting* indexu priemyselnej výroby.

Abstrakty príspevkov sú dostupné na nasledovných webových stránkach (<https://www.isi-next.org/proposals/proposal/563/detail/> <https://www.isi-next.org/conferences/iaos-isi-2024/session-14/>).

Prezentácie si môžu zainteresovaní čitatelia vyžiadať priamo od autora tohto článku.

Peter KNÍŽAT, MSc. (peter.knizat@statistics.sk)
Autor pracuje v Štatistickom úrade SR.

Ing. Peter PEŤKO, MBA
Autor bol v rokoch 2022 – 2024 predsedom Štatistického úradu SR.